

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Čeladná

Čeladná 551, okres Frýdek Místek, 739 12

Identifikátor školy: 600 133 656

Termín konání orientační inspekce: 4. –7. června 2002

Čj.	144319/02 – 5177
Signatura	on2cv168

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Čeladná je plně organizovanou úplnou školou s celkovým počtem deset tříd. Zabezpečuje výuku pro děti z obce Čeladná a z dětského domova, který je zde umístěn. Jen 12 žáků dojíždějí z okolních obcí. Na 1. stupni je vyučováno v 5 třídách 117 dětí a jejich průměrný počet na třídu je 23,4, na 2. stupni pak v 5 třídách 110 žáků při průměrném počtu 22.

Obec Čeladná vydala usnesením zastupitelstva obce ze dne 14. prosince 2000 a s účinností od 1. ledna. 2001 novou zřizovací listinu pro Základní školu Čeladná, okres Frýdek - Místek, kterou zřizuje základní školu jako organizační složku obce Čeladná na dobu neurčitou. Ke dni 1. ledna. 2001 se zároveň ruší zakládací listina ze dne 30. listopadu 1995. Zařízení sdružuje základní školu s kapacitou 250 žáků, školní družinu s kapacitou 40 žáků a školní jídelnu s kapacitou 400 jídel. Kontrolou zahajovacích výkazu pro školní rok 2001/2002 bylo zjištěno dodržení stanovené kapacity. Předmět činnosti organizační složky odpovídá jejímu účelu v souladu s platnými právními předpisy.

Škola realizuje na 1. stupni vzdělávací program Obecná škola a na 2. stupni Základní škola. Budova školy byla v minulých letech modernizována a poskytuje pro žáky dostatečné množství kmenových i odborných učeben vyhovujících psychohygienickým požadavkům. Součástí je prostorná školní tělocvična využívaná i v době mimo vyučování. Z hlediska běžného provozu má škola velmi dobré sociální zázemí (šatny v přízemí u vstupního vestibulu, prostorné chodby, klidové prostory). Vnitřní prostory jsou estetické a udržované, výzdoba je tvořena z velké části žákovskými pracemi a doplněna množstvím zeleně. Škola má dostatek didaktické techniky a v době inspekce probíhala rekonstrukce učebny výpočetní techniky v rámci projektu Internet do škol.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Hospitace se uskutečnily celkem v šesti vyučovacích hodinách u tří pedagogů na nižším i vyšším stupni.

Výuka českého jazyka probíhá podle tematických plánů zpracovaných na základě schválených osnov a učebních plánů i s ohledem na používané učebnice. Rozvržení učiva umožňuje návaznost a vylučuje zbytečné opakování. Vzdělávací nabídka je rozšířena o možnost zvláštní přípravy k přijímacím zkouškám na střední školu a působení v recitačním kroužku, které je otevřeno zájemcům bez omezení na určitý věk. Výuku žáků s poruchami učení učitelé plánují podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny individuálně a volí pro ně alternativní formy práce a prověřování.

Vyučující českého jazyka na nižším stupni a dvě učitelky českého jazyka na vyšším stupni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené právní normou. Jedna učitelka českého jazyka na vyšším stupni tyto podmínky nespĺňuje, protože má úplné střední odborné vzdělání jiného než pedagogického směru. Připravuje se však k vysokoškolskému pedagogickému studiu a na kvalitě její práce se chybějící vzdělání nikterak negativně neprojevilo. Pedagogové se dále vzdělávají v seminářích pořádaných Službou škole ve Frýdku-Místku, vedených vysokoškolskými učiteli, absolvovali výukový a výcvikový kurs k reedukaci, náslechy výuky zaměřené ke specifickým vývojovým poruchám učení, vzdělávací akce k vývoji české literatury a k využití počítače. Učitelé českého jazyka spolupracují v rámci předmětové komise při přípravě tematických plánů, prověrek a testů, sjednocování požadavků v paralelních třídách, vedení sešitů, projednávají objednávky učebnic

a jiných pomůcek dle nabídky. Předávají si informace z obvodního metodického sdružení, poznatky ze vzdělávacích akcí, dělí si přípravu žáků na soutěže. Mají k dispozici kabinet, který jim vyhovuje.

Pro výuku českého jazyka je vyčleněna odborná učebna s příruční knihovnou, obsahující publikace k jazykovému i literárnímu vzdělávání, jinak vyučování probíhá v běžných školních třídách vybavených zpětným projektorem, promítacím plátnem, v některých případech také televizorem a videem, vždy s velmi pěknou a podnětnou výzdobou, také s portréty spisovatelů. K dispozici jsou přenosné magnetofony, CD přehrávač, gramofon a diaprojektor. Videotéku a fonotéku tvoří diapozitivy k literatuře, gramofonové desky k dramatu, videonahrávky a CD, soubory fólií pro zpětný projektor, využívají se i počítačové programy pro jazykové rozbory a diktáty, nástěnné mapy s pracovními listy pro výuku skladby a mluvnické tabule. Učitelé pracují s odbornými časopisy Český jazyk a literatura, Společenskovední předměty. Pro žáky má škola dostatek moderních učebnic, čítanek a příruček. Učitelům a žákům slouží studovna s knihovnou, která má v budoucnu fungovat jako informační centrum. Knižní fond učitelské knihovny představuje téměř 2500 svazků, žákovská knihovna se člení zvláště pro nižší a vyšší stupeň, obsahuje více než 3600 titulů. Knihy jsou uspořádány tematicky dle mezinárodního desetinného třídění a abecedně podle autorů. Výpůjční doba je pravidelně jedna hodina denně a na požádání. Knihy jsou doplňovány podle potřeby a finančních možností.

Sledované hodiny byly bez výjimky dobře promyšlené, i když jejich struktura byla poměrně jednoduchá: úvodní zopakování a prověření znalostí již probraného učiva, případně zhodnocení zadaných úkolů (v sešitech, čtenářských denících), navození a prezentace nové látky s minimem výkladu a s co největším zapojením žáků do řízeného dialogu, skupinové či samostatné práce se zadaným textem, učebnicí, čítankou nebo výkladovým slovníkem. Součástí této fáze hodiny byla zpětná vazba - kontrola, jak žáci nové jevy chápou, a opakované vysvětlení, prověření správného osvojení učiva. V závěru hodiny bylo vždy provedeno shrnutí, zhodnocení společné práce i jejích výsledků. Vzdělávací cíle, výběr, množství a sled informací byly přiměřené věku a mentalitě žáků, kteří měli dostatek možností pro vyslovení svého názoru. Individuální přístup a zvláštní péče byly uplatněny vůči žákům s poruchami učení a výchovnými problémy. Navštívené vyučovací jednotky byly organizačně vyvážené - s efektivním využitím času, který byl k dispozici.

V úvodu hodin byli žáci motivováni seznámením s hospitujícím a účelem jeho návštěvy, výzvou ke spolupráci, informací o obsahu a cíli vyučovací jednotky - ta byla většinou napsána na tabuli. Bezprostředně následující motivace využívala již dosažených znalostí žáků k povzbuzení jejich zájmu a připravenosti získávat další poznatky. Průběžně byli žáci motivováni různými způsoby: četbou ukázek z dívčího nebo chlapeckého románu a společným zamýšlením se nad otázkami, které jejich obsah přirozeně vyvolal, dále zařazováním zajímavých, živých a aktuálních témat, jakými jsou současný stav a úroveň používání českého jazyka, různé skupiny světových jazyků, nářečí, přísloví a jejich srovnávání na konkrétních příkladech, jazykové styly a jejich používání. Uplatnily se při tom mezipředmětové vztahy k zeměpisu a dějepisu, jakož i problémové vyučování s výrazně výchovným akcentem při společném řešení etických otázek. V jedné vyučovací hodině byla využita také práce s chybou (interpunkce). Opravování chyb bylo vždy provázeno vysvětlením, návodem jak se jich vyvarovat, klasifikace byla zřetelně sdělována před celou třídou a bezvýhradně akceptována. Shrnutí v závěru hodin organicky spojovalo hodnocení vykonané práce s budoucími úkoly.

Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem měla ve všech třídách srovnatelnou úroveň a byla adekvátní mentální vyspělosti žáků. Probíhala evidentně podle dohodnutých a oboustranně přijatých pravidel, v příznivé pracovní atmosféře důvěry

a vzájemného respektu. Žáci byli většinou aktivní, hlásili se a bez zábran se obraceli na své vyučující, kteří vhodným způsobem a s porozuměním navazovali na jejich myšlenky, někdy s nimi i polemizovali, pokud to bylo nutné z hlediska morálky nebo věcné správnosti. Ojedinele byly zaznamenány i případy špatného čtení a hlučného chování, které učitelé zvládali s klidem a pedagogickým taktem, takže svým celkovým vystupováním dávali žákům dobrý příklad.

Rozvoji jazykových vědomostí a komunikativních dovedností žáků přispívá jejich zapojení do soutěží, jako jsou školní kolo Olympiády českého jazyka s postupem do okresního kola, kde bylo loni získáno 5. místo, nebo účast ve školním, obvodním nebo okresním kole recitační soutěže. Pod patronací vedení školy a s přispěním sponzora vychází jednou za dva měsíce školní časopis ECHO, ve kterém jsou zveřejňovány příspěvky žáků, ankety, kvízy, soutěže, zážitky z exkurzí a výletů, dosažené úspěchy, aktuální témata. Žáci účinkují na školních akademiích, v programu ke Dni matek, při vánočních koncertech a jiných kulturních vystoupeních pro veřejnost. Jsou pro ně pořádány poznávací a vzdělávací exkurze, např. do Památníku Petra Bezruče v Opavě.

Plánování, podmínky a průběh výuky českého jazyka jsou souhrnně hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika a vybrané přírodovědné předměty

Hospitace se uskutečnily u všech přítomných učitelů vyučujících matematiku, chemii a přírodopis v 5. – 9. ročníku. Rozsah časové dotace je v relaci s učebním plánem. Osnovy jsou plněny. Tematické plány mají z pohledu zpracování rozdílnou úroveň a využitelnost. Rámcový charakter a scházející počty hodin, které vyučující chce učivu věnovat (časová rezerva pro opakování učiva, propracovanost obsahově náročnějších částí učiva), potvrzují jejich spíše formální funkci. Laboratorní práce nebyly časově zařazeny k příslušnému učivu. Stanovený výukový cíl byl přiměřený věkovým zvláštnostem i možnostem žáků. Bezprostřední příprava učitelů se zaměřovala na obsah učiva, ve většině i na organizaci hodiny a náplň žákovských činností. Z hlediska dlouhodobé přípravy je nedoceněna potřeba systematického vedení začínající učitelky. Výrazné rezervy jsou v tomto směru v práci předmětové komise, která se zabývá pouze obecně pedagogickými a negativními jevy, nikoliv vlastní metodikou výuky s přihlédnutím k současným výukovým trendům.

Jsou zavedeny dva volitelné předměty obsahově zaměřené na přírodní vědy, a to přírodovědné praktikum (v 8. ročníku) a matematické praktikum (pro 9. ročník). O žácích se specifickými poruchami učení jsou vyučující informováni, v hospitovaných hodinách konkrétní práce s těmito žáky sledována nebyla.

Ve 4. a 5. ročníku vyučují matematiku třídní učitelky, hospitace se uskutečnily u jedné z nich. Všichni tři vyučující sledovaných předmětů na 2. stupni splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti a mají i aprobaci pro příslušný předmět. Jedna učitelka je začínající a krátkodobá praxe se projevila nedostatky v odbornosti výuky i nedostatky ve stavbě hodiny.

Výuka probíhala v prostorově vyhovujících a základním nábytkem vybavených učebnách. Na podnětnost pracovního prostředí se zaměřují spíše učitelky 1. stupně, jinak učebny působí úpravně a esteticky. K dispozici je odborná pracovna chemie s rozvody plynu, vody a elektřiny, schází digestoř. Zde jsou součástí výzdoby nástěnné i demonstrační pomůcky. Učebna, ve které byl přírodopis vyučován má velmi skromné a opotřebované vybavení, výzdoba není zaměřena na aktualizaci učiva. Po stránce materiální je výuka zabezpečena vyhovujícími učebnicemi a pracovními sešity, ve škole je rovněž dostatek pomocných

didaktických materiálů (starší učebnice a sbírky úloh, učebnice s různých nakladatelství) a dalších učebních pomůcek. Potřeba aktualizace je výraznější v přírodopise. Jedna učitelka pracovala ve svých hodinách s didaktickou technikou (se zpětným projektoem), který je součástí technického vybavení odborné pracovny chemie.

Organizační pokyny, skladba a množství informací byly přiměřené věku žáků. Rozdílná metodická zdatnost vyučujících se projevila zejména výběrem forem a metod práce a následně i efektivitou zvolených vzdělávacích postupů. Sledovány byly osvědčené výukové postupy s dominantní úlohou učitele a řízenými frontálními činnostmi, aktivity dvou a vícečlenných skupin i samostatná práce. Společný postup řešení úloh nerespektoval individuální tempo a vyhovoval potřebám a možnostem průměrných žáků. Obecně lze konstatovat v matematice jednostrannost ve volbě učebních materiálů a postupů (tabule, učebnice případně sbírky úloh), střídání forem práce, práci ve dvou a vícečlenných skupinách a aktivizující činnosti (práce s textem, zařazování pojmů do vyšších organizačních celků, systematizace znalostí) v chemii a přírodopise. Podíl samostatné práce s navazující zpětnou vazbou byl dostatečný, její efektivitu zpravidla snižovalo řešení téhož úkolu jedním žákem u tabule. Závěrečné hodnocení práce kolektivu nebylo prováděno vůbec nebo bylo velmi obecné. Písemnosti žáků nemají vždy potřebnou úpravu. Až na jednu výjimku bylo učivo vyučujícími interpretováno správně, vyučovací čas byl využit efektivně.

Ve shlédnutých hodinách se rozdílně uplatňovaly motivační nástroje. K probuzení zájmu se používalo oznámení cíle hodiny a následný vstupní rozhovor k ujasnění významu učiva v praktickém životě. V matematice vyučující neposkytly v úvodní části hodiny žákům prostor, aby se na předmět připravili a učivem se začali zabývat (opakování základních vztahů a pojmů, řešení jednoduchých úloh, ověřování výchozích znalostí). Některé hodiny byly celkově motivačně méně výrazné. Pozornost se snažili učitelé zajišťovat různými otázkami navazujícími na praktické zkušenosti žáků. Výsledky samostatných činností byly vždy následně kontrolovány, klasifikace výkonu případně slovní hodnocení se neobjevovalo. Pomoc žákům poskytovali převážně učitelé, některé organizační formy směřovaly k uvědomění si potřeby vzájemné spolupráce.

Výuka měla pracovní charakter. Osobnosti žáků byly vyučujícími respektovány a až na výjimky i žáci respektovali své učitele. Úroveň spolupráce a komunikace mezi učiteli a žáky výrazně ovlivňovala osobnost vyučující a zvolené organizační formy. V dostatečné míře nebyla vedena komunikace s cílem nácviu logického úsudku a vyjadřování kvantitativních a logických vztahů v matematických pojmech. Zejména žákům 2. stupně nebyl vytvářen dostatečný prostor k diskusi o řešení úloh, k vyslovení závěrů a zobecňování poznatků. Ve všech sledovaných předmětech projevovali žáci přiměřenou aktivitu a s vyučujícími dobře spolupracovali. Prokazovali schopnost aplikace osvojených postupů a odpovídající dovednosti. Verbální i neverbální komunikace učitelů je na dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice a vybrané skupině přírodovědných předmětů jsou hodnoceny jako průměrné.

Cizí jazyky

V průběhu inspekce byly shlédnuty hodiny anglického a německého jazyka ve 4. - 9. ročníku. Týdenní časová dotace předmětů je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu. Spoluprací vyučujících v rámci předmětové komise je zajištěna návaznost učiva a jeho správné členění v jednotlivých ročnících. Požadavky kladené na žáky jsou diferencovány především v jazyce anglickém. V učebním plánu je zařazen předmět konverzace v cizím jazyce, oba cizí jazyky jsou vyučovány jako nepovinný předmět i jako kroužek

Výuka cizích jazyků je zajištěna vyučujícími, kteří nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro tento typ školy nebo mají kvalifikaci pro jiné předměty. V anglickém jazyce nemá tato skutečnost vliv na kvalitu výuky.

Prostorové podmínky pro výuku jsou dostačující. Ve škole je vybudována jazyková učebna, která je vybavena sluchátky a videem. Učitelé mají k dispozici dostatek učebních pomůcek. Škola je vybavena dvojjazyčnými slovníky, jazykovými příručkami, učebnicemi různých nakladatelství, časopisy, audiokazetami. Pro výuku reálií jsou k dispozici zeměpisné mapy.

Ve sledované výuce byly použity pracovní listy, mapa, dvojjazyčné slovníky, obrazový materiál, pomůcky vlastní výroby.

Organizace práce byla promyšlená, jednotlivé činnosti na sebe plynule navazovaly. Výslovnost u žáků byla opravována, byl kladen důraz na vytvoření správných výslovnostních návyků. V anglickém jazyce udělovali učitelé organizační pokyny anglicky a prováděli průběžnou korekci zjištěných nedostatků. Výuka byla zcela přizpůsobena věku žáků, kteří přirozeně reagovali na podněty vyučujících a projevovali pozitivní vztah k předmětu. V části výuky je vytvořen prostor pro diskusi. Různost názorů je připouštěna.

Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení byli ve sledovaných hodinách zohledňováni.

Účinně byla využita úvodní i průběžná motivace, pozitivně působila pochvala a ocenění výkonu žáků. U většiny vyučujících byli žáci vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení. Závěrečné zhodnocení práce žáků a jejich výkonu bylo prováděno. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce. Verbální a neverbální projev vyučujících je dobrý.

Škola se účastní projektu Sokrates – Comenius. Komunikačním jazykem v tomto projektu je angličtina a účastníky jsou Skotsko, Norsko, Řecko a Polsko.

Kvalita výuky anglického jazyka je na velmi dobré úrovni. Ve výuce německého jazyka jsou pozitiva a negativa v rovnováze. Celkově je výuka cizích jazyků hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava výuky, personální podmínky, organizace, metody a formy práce jsou hodnoceny jako průměrné, materiální a psychohygienické podmínky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jako velmi dobré.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka školy nastoupila do funkce v roce 1998 a zpracovala plán dlouhodobého rozvoje školy na období 1998 – 2002. Tento dokument obsahuje interní analýzu školy zaměřenou do oblastí materiální, personální, výchovně vzdělávací, organizační a oblasti spolupráce školy s rodinou a domovem dětí. Z ní vyplývají krátkodobé a dlouhodobé cíle rozpracovávané do jednotlivých ročních plánů. Konkrétní úkoly jsou pak termínované a jejich plnění je průběžně kontrolováno vedením školy a celoročně vyhodnocováno. Mezi hlavní priority patří doplnění

a stabilizace pedagogického sboru, zlepšení materiálních podmínek (významně se na tom podílí rekonstrukce a modernizace počítačové učebny) a spolupráce s rodiči, pracovníky dětského domova a zástupci obce. Koncepce a stanovené cíle jsou reálné, mají podporu rodičů a zřizovatele. Pracovníci školy mají možnost účasti na stanovení strategických cílů, a to hlavně prostřednictvím širšího vedení školy. Tam patří ředitelka školy, zástupkyně, vedoucí metodických sdružení a předmětových komisí, výchovný poradce a vedoucí školní jídelny. S pracovní formou ročního plánu, která prochází poradou vedení, jsou zaměstnanci seznámeni na úvodní pedagogické radě. Součástí plánovacího systému jsou dílčí plány výchovného poradce, metodických orgánů, školní družiny a minimální preventivní program.

Ve školním roce 2001/2002 jsou zřízeny 3 nepovinné předměty, a to náboženství, pohybové a sportovní aktivity a celkem 9 zájmových kroužků, na jejichž vedení se podílí hlavně zaměstnanci školy. Výuka probíhá na 1. stupni podle schválených učebních dokumentů. Po konzultacích s rodiči, zřizovatelem a zaměstnanci školy končí škola postupně s realizací vzdělávacího programu Obecná škola a od školního roku 2002/2003 přechází od první třídy na vzdělávací program Základní škola. Na 2. stupni pobíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola, ale ředitelkou předložené učební plány neodpovídají plně obecně závazným předpisům. Není naplněn minimální počet hodin volitelných předmětů a výtvarné výchovy, protože od šestého ročníku jsou zvýšeny hodinové dotace matematiky a českého jazyka.

Organizování

Dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávacího procesu (řád školy a školní družiny, organizační řád, úvazky pedagogických pracovníků, rozvrh hodin a přestávek) je vedena v souladu s platnými právními předpisy. Vždy k novému školnímu roku jsou prováděny aktualizace, které prochází pedagogickou radou. Pracovní náplně určují rozsah povinností pracovníka vyplývají z jeho funkčního zařazení.

Organizační struktura je jednoduchá. Zástupkyně odpovídá za 1. stupeň, správní zaměstnanec a má na starosti ekonomický úsek. Zbývající oblasti přímo řídí ředitelka školy. Poradní orgány jsou ustanoveny a jejich připomínky využívány. Nemají však stanovené jasné kompetence. Jejich hlavním úkolem je dlouhodobá příprava na vyučování a přenášení poznatků ze vzdělávacích akcí do školní praxe, což je ale zčásti formální. Garantí za jednotlivé předměty a předsedové metodických sdružení a předmětových komisí odpovídají za zpracování tematických plánů a přípravu žáků na soutěže a olympiády.

Kromě pravidelných pedagogických rad jsou svolávány porady k řešení kázeňských problémů. Zápisy obsahují kontrolu plnění úkolů z předchozích rad a konkrétní závěry, jsou opatřeny přílohami (podkladové tabulky apod.), podpisy přítomných. Pedagogické rady se zabývají také výsledky hospitací (zaznamenány byly např. aktivizační formy a skupinové vyučování na nižším stupni, převládající frontální vyučování s autoritativní rolí učitelů na vyšším stupni) a zařazovány bývají pedagogické aktuality k výchovně vzdělávací problematice.

Veškeré informace jsou pracovníkům školy předávány na informačních panelech ve sborovně a při pravidelných poradách. Jedná se o materiály týkající se organizace provozu a řízení školy, mimoškolních a mimovyučovacích aktivit, vzdělávací nabídky pro pedagogy a materiály vydávané orgány státní správy a samosprávy. Veškeré písemnosti obsahující osobní údaje žáků a zaměstnanců jsou řádně zabezpečeny před zneužitím. Veřejnost je informována prostřednictvím školního časopisu, který je vydáván osmkrát ročně. Hlavním informačním zdrojem jsou ale pravidelné třídní schůzky, konzultace a žákovské knížky. Škola má dostatek prostor k umístění informačních panelů pro rodiče i další návštěvníky, ale tato

možnost není nedostatečně využívána. Je vypracován projekt nového vstupního areálu s úkolem plně informovat širokou veřejnost. Při škole pracuje občanské sdružení Klub rodičů, které se podílí na organizování a sponzorování akcí pro děti. Spolupráce s mateřskou školou v blízkosti školy zahrnuje pravidelné zapůjčování počítačové učebny, tělocvičny, návštěvy školní výuky v rámci přípravy pro vstup do školy a pomoc při zápisu do první třídy. Vzhledem k vysokému počtu dětí z dětského domova je spolupráce s tímto školským zařízením intenzivní. Ředitelka dětského domova se pravidelně účastní pedagogických rad, vychovatelky navštěvují výuku. Naléhavé problémy jsou řešeny operativně při zvláštních setkáních. Žáci školy se účastní soutěží a akcí pořádaných dětským domovem.

Výroční zpráva školy za školní rok 2000/2001 je přehledná, ale některé kapitoly, jako například propagace školy na veřejnosti, spolupráce s dětským domovem nebo spolupráce s obcí, jsou příliš stručné a obecné a nedávají dostatek informací o životě školy. Funkce výroční zprávy jako zdroje sebehodnocení je málo výrazná. Schválena byla pedagogickou radou dne 30. srpna 2001.

Rozhodnutí, která ředitelka vydává jsou doložena potřebnými doklady. V případě potřeby jsou konzultována s pracovníky, jichž se opatření přímo týká. S orgány státní správy a samosprávy ředitelka spolupracuje dobře.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka uplatňuje styl řízení, při němž je většina kompetencí rozdělena mezi ni a zástupkyni. Funkční vztahy této spolupráce jsou podloženy dlouholetým působením na zdejší škole. Ředitelka využívá neformální systém vnitřní komunikace a osobní kontakt s podřízenými. Má zpracován celoroční plán práce rozpracovaný do jednotlivých měsíců. Dílčí úkoly jsou termínované a mají přiřazeného svého garanta. Vyhodnocení je prováděno na pedagogických radách a poradách širšího vedení školy, nemá ale konkrétní písemnou podobu. Vzhledem k velikosti školy a kolektivu pracovníků se jeví tento způsob vedení jako málo funkční.

Nabídka vzdělávacích i mimovyučovacích aktivit je pestrá, stejně tak zapojení do soutěží a olympiád. Pracovníci se aktivně zapojují do dalšího vzdělávání a mají tak možnost uplatnění svých profesních zájmů.

Pedagogický kolektiv tvoří 15 pracovníků, 14 učitelů a 1 vychovatelka školní družiny. Dlouhodobým problémem školy je zajištění odbornosti výuky některých předmětů, jako je tělesná výchova, anglický jazyk a fyzika. Dva vyučující mají odbornost pro výuku předmětů na střední škole. Tyto skutečnosti jsou zčásti kompenzovány již zmíněným zapojením do dalšího vzdělávání. Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným vyučujícím nemá ucelenou podobu a probíhá jen neformálně v rámci běžných kontaktů v pedagogickém sboru. Složení pedagogického sboru bylo v době inspekce značně ovlivněno čerpáním řádné dovolené, dlouhodobou nemocí a studijními povinnostmi jedné třetiny vyučujících stěžejních předmětů (matematika, český a anglický jazyk).

Ředitelka školy má sestavena kritéria pro osobní hodnocení pracovníků a pro stanovení výše mimořádných odměn. S těmito kritérii byli všichni zaměstnanci školy seznámeni v rámci pedagogické rady dne 3. září 2001. Rozhodující pro výši přidělené částky je hlavně náročnost, objem a kvalita práce. Hmotná stimulace je doplňována morálními prostředky, a to pochvalou za dobře odvedenou práci udělenou v rámci pedagogického kolektivu nebo prezentovanou před veřejností a představiteli obce.

Kontrolní mechanismy

Pro školní rok 2001/2002 je zpracován plán kontrolní a hospitační činnosti, který zahrnuje kontrolu dokumentace třídního učitele a žáků, zájmové činnosti, školní družiny a jídelny, BOZP a školní budovy a je průběžně realizován. Zahrnuta není dokumentace vedená zástupci poradních orgánů. Plán má formu tabulky, z níž lze vyčíst kdy a kde kontrola probíhala, ale nejsou písemně zpracovány výstupy z této kontrolní činnosti (stručně jen ve výroční zprávě). Samotná hospitační činnost svou četností odpovídá velikosti pedagogického sboru a je zaměřena na plánování a přípravu, realizaci a řízení vyučovací hodiny, klima, kázeň, hodnocení prospěchu žáků a reflexi a sebehodnocení. Je doložena písemnými zápisy z jednotlivých hospitací, které jsou s jednotlivými pracovníky projednávány. Není však zřejmá jejich návaznost, zpětná vazba a opatření k nápravě zjištěných nedostatků. K ověřování výsledků učení využívá ředitelka standardizované testy Kalibro a SCIO, z vlastních hodnotících nástrojů pak využívá testy zpracováváné v rámci metodických orgánů. Výsledky kontrolní činnosti jsou projednávány na poradách širšího vedení, na pedagogických radách i s jednotlivými pracovníky. Nebyla doložena celková analýza a systém opatření vedoucích k nápravě zjištěných nedostatků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánován stejně jako organizování, vedení a motivování pracovníků a kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako průměrné.

V souhrnu jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Kontrolované období: kalendářní rok 2001.

Škola je organizační složkou obce Čeladná bez právní subjektivity zřízenou obcí. Okresním úřadem Frýdek - Místek, referátem školství byly škole v roce 2001 poskytnuty neinvestiční prostředky (NIV) ze státního rozpočtu. Přidělené finanční prostředky škola v plné výši vyčerpala.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Škola nemá právní subjektivitu a zaměstnavatelem je Okresní úřad Frýdek - Místek (dále OkÚ). Mzdové prostředky jsou referátem školství OkÚ přiděleny formou rozpočtu pouze informativně. Na základě podkladů z OkÚ škola ve spolupráci se zaměstnavatelem sleduje celkové čerpání mzdových prostředků. Ředitelka předkládá zaměstnavateli k realizaci návrhy nenárokových složek platu zaměstnanců školy. Škola má stanovená kritéria pro poskytování osobních příplatků a odměn v souladu s vnitřním platovým předpise OkÚ. Osobní příplatky byly písemně zdůvodněny a založeny společně s platovými výměry v osobní evidenci jednotlivých zaměstnanců. Odměny byly vyplaceny zaměstnancům na základě návrhu ředitelky, výše odměn byla písemně zdůvodněná u každého zaměstnance.

V zájmu zajištění rovnoměrného čerpání rozpočtu a rovnoměrné úrovně odměňování v průběhu celého roku 2001 čerpala škola nenárokové složky platu v poměru 86 % na osobní příplatky a 14 % na odměny.

Oprávněnou osobou jednat za organizační složku je ředitelka, jmenovaná na základě výsledku konkurzního řízení, se souhlasem obce do funkce od 1. 8. 1998 ředitelem Školského úřadu Frýdek - Místek. Podle předložené dokumentace pracovalo ke dni inspekce na základní škole 15 pedagogických pracovníků, z toho jedna pedagogická pracovnice na souběžný pracovní poměr ve funkci vychovatelky a učitelky. Na základě předložených dokladů bylo zjištěno, že trvale čtyři učitelé nespĺňují odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na základní škole a pracovník vykonávající výchovné poradenství nemá ukončeno kvalifikační studium výchovného poradenství. V období inspekce vykonávala dočasně práci učitelky pracovnice bez odborné a pedagogické způsobilosti (pracovní smlouva uzavřena na dobu určitou po dobu dlouhodobé nemoci kvalifikované učitelky). Provoz školy je zajišťován pěti nepedagogickými zaměstnanci (školníci a uklízečkami). Zaměstnanci jsou zařazení do příslušných platových tříd podle nejnáročnější práce jejíž výkon je zaměstnavatelem vyžadován a kterou skutečně vykonávají. Popisy pracovních činností jsou písemně zpracovány a jsou součástí personálních spisů vedených školou.

Vzhledem k tomu, že je škola bez právní subjektivity, jsou prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP) od 1. ledna 2001 soustředěny na účtu Okresního úřadu Frýdek – Místek s určeným předčíslem pro regionální školství v okrese. Škola zpracovává rozpočet a zásady pro čerpání prostředků FKSP a zasílá je písemně na referát školství okresního úřadu. Referát školství zpracovává veškeré doklady FKSP a zasílá škole přehled o skutečném čerpání. Pro svou vlastní potřebu si škola vyhotovuje kopie dokladů předložených referátu školství k úhradě.

Provedenou kontrolou předložených kopií dokladů bylo zjištěno, že škola postupovala v souladu s platnými právními předpisy.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Škola měla pro rok 2001 referátem školství Okresního úřadu Frýdek – Místek stanoveny orientační limity na čerpání ostatních neinvestičních výdajů (ONIV), a to na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), cestovné zaměstnanců a zajištění osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP) pro zaměstnance školy. Čerpání zajišťoval na základě požadavků školy referát školství Okresního úřadu Frýdek – Místek.

Finanční prostředky na školní potřeby pro žáky 1. třídy a integrované žáky, učební pomůcky, učebnice a na zajištění povinné plavecké výuky žáků školy byly zaslány na účet Obecního úřadu Čeladná, který dle požadavku školy zabezpečoval jejich čerpání.

Byla provedena kontrola předložených kopií dodavatelských faktur a operativní evidence. Nedostatky v evidenci osobních ochranných pracovních prostředků byly v průběhu kontroly odstraněny.

Přidělené finanční prostředky na ONIV byly čerpány efektivně.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Referátem školství Okresního úřadu Frýdek – Místek byl škole v roce 2001 navýšen rozpočet na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) o účelově vázané prostředky v rámci rozvojového programu DVPP, a to o částku 10.400,-- Kč. O čerpání přidělených finančních prostředků bylo účtováno referátem školství Okresního úřadu Frýdek – Místek. Čerpání přidělených finančních prostředků bylo realizováno na základě požadavků školy. Účelově vázaná finanční prostředky na DVPP byly použity na úhradu vysokoškolského studia

pedagogických pracovníků a na vzdělávání ředitelky školy.

Účelové prostředky na DVPP byly vynaloženy efektivně a v souladu s platnými právními předpisy.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vynaloženy efektivně, ve sledovaných oblastech nebylo zjištěno jejich nehospodárné použití.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Integrovaní žáci s vývojovými poruchami učení

Ve škole je 22 integrovaných žáků z toho 18 s diagnostikovanou poruchou učení, 3 žáci s tělesným postižením a 1 žák s kombinovaným postižením. Potřebné podklady ředitelka doložila. Rodiče nežádají slovní hodnocení.

Koordinátorkou péče o tyto žáky je ředitelka školy. Nápravu poruch zajišťuje ve čtyřech skupinách celkem 7 pedagogů (šest učitelů a vychovatelka školní družiny) vyučujících na 1. i 2. stupni. Skupiny pracují odpoledne nebo je reedukace prováděna v hodinách, kdy je vyučován v dané třídě český jazyk. Všichni pedagogové provádějící nápravu poruch absolvovali odborné kurzy zabývající se touto problematikou. Doporučené pomůcky pro jednotlivé žáky jsou k dispozici. Individuální vzdělávací plány zpracovali příslušní učitelé na základě odborného vyšetření pedagogicko psychologické poradny. Mají tak obecný charakter, není uvedeno jak bude probíhat náprava v konkrétním učivu (tematickém celku).

Individuální péči v hodinách a respektování metodického pokynu sleduje ředitelka v rámci hospitační činnosti. Plán kontrolní činnosti však tuto oblast zahrnuje. Pravidelně jsou vyučující informováni o těchto žácích na pedagogických radách. Hodnocení výsledků reedukace provádí pedagogové v závěru školního roku pro pedagogicko psychologickou poradnu.

Školní družina (dále ŠD)

- Součástí školy je ŠD s 1 oddělením.
- Počet přihlášených a zapsaných žáků nepřesahuje stanovený limit.
- Školní družina zajišťuje odpolední provoz, prázdninový provoz není zabezpečován.
- Na částečnou úhradu neinvestičních nákladů spojených s provozem školní družiny stanovil zřizovatel rodičům žáků pevný měsíční příspěvek.

Vychovatelka školní družiny nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Činnost ŠD probíhá v samostatné herně, která je účelně vybavena, prostředí je podnětné, žáci se na jeho vytváření spolupodílejí. Při své činnosti využívá ŠD ve škole tělocvičnu a hřiště. Zásady bezpečnosti a psychohygieny z hlediska vyváženého režimu dne a dostatečného pobytu dětí venku jsou respektovány. Výchovně-vzdělávací činnost ŠD se řídí celoročním plánem, který postihuje všechny oblasti práce družiny v daném školním roce. Provoz družiny je časově vhodně rozvržen. Jeho rozsah byl vedením školy projednán s rodiči žáků i se zřizovatelem. Povinná dokumentace je řádně a přehledně vedena. Spolupráce vychovatelky

s učiteli školy je zaměřena především na řešení výchovných problémů, vychovatelka se účastní jednání pedagogické rady. Informace uvnitř družiny i vzhledem k rodičům žáků jsou předávány rychle a úplně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Plán práce školy na školní rok 2001/2002 a z něj vycházející měsíční plány
- Plán dlouhodobého rozvoje školy 1998 – 2002
- Plán dalšího rozvoje Obecné školy
- Vzdělávací programy školy z hlediska dalšího rozvoje 1998 – 2002
- Organizační struktura školy
- Učební plány školy, tématické plány sledovaných předmětů, plány práce výchovného poradce a metodika prevence
- Plán dalšího vzdělávání učitelů ve školním roce 2001/2002
- Vnitřní řád školy
- Vnitřní klasifikační řád
- Plán hospitační činnosti včetně zápisů z provedených hospitací
- Přehled pověření ve školním roce 2001 – 2002
- Plán spolupráce s Dětským domovem Čeladná
- Plán spolupráce s Mateřskou školou Čeladná
- Výroční zpráva školy za školní rok 2000/2001
- Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků navštěvujících školu ve školním roce 2001/2002
- Podkladová inspekční dokumentace pro základní školy
- Zápis z pedagogických rad ve školním roce 2001/2002
- Pedagogická dokumentace zdravotně postižených žáků
- Kniha úrazů, protokoly a záznamy o provedených kontrolách
- Rozhodnutí o odkladech povinné školní docházky
- Dokumentace školní družiny
- Seznamy žáků
- Zřizovací listina Základní školy Čeladná ze dne 1. 1. 2001 včetně příloh
- Rozhodnutí č. j. 30 984/01-21 o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2001
- Personální dokumentace pedagogických a správních zaměstnanců školy
- Vnitřní platový předpis – stanovení kritérií pro osobní hodnocení a kritéria pro stanovení výše mimořádných odměn
- Rozpočet NIV na rok 2001 zpracovaný referátem školství Okresního úřadu Frýdek - Místek ze dne 28. února 2001
- Změna rozpisu rozpočtu v souvislosti s novou organizací škol ve školním roce 2001/2002 s účinností od 1. září 2001 zpracovaný referátem školství OkÚ Frýdek - Místek ze dne 14. září 2001
- Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3 - 01 podle stavu k 30. 9. 2000
- Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3 - 01 podle stavu k 30. 9. 2001
- Rekapitulace mezd za rok 2001 - statistický výkaz E - 06
- Rekapitulace mezd za měsíc duben 2002 – statistický výkaz E - 06
- Organizace školy školní rok 2001/2002

- Rozpočet FKSP 2001
- Sestava Přehled o čerpání FKSP ke konci období 12/2001 zpracovaná OkÚ Frýdek – Místek a kopie dokladů za rok 2001
- Čerpání finančních prostředků ze státní dotace (učebnice, učební pomůcky, školní potřeby) za rok 2001 s kopiemi dokladů
- Operativní evidence učebních pomůcek
- Evidenční karty osobních ochranných pracovních prostředků zaměstnanců

ZÁVĚR

Škola má velmi dobré prostorové podmínky pro výuku a v posledních letech došlo k výraznému posunu ve vybavení pomůckami a didaktickou technikou. Pedagogický sbor nemá optimální složení po stránce odborné a pedagogické způsobilosti. Plánování a dlouhodobá příprava na vyučování vyžaduje konkretizaci a aktivnější zapojení metodických orgánů. Vyučující se snaží do výuky vnášet nové poznatky získané v průběhu dalšího vzdělávání, ale v některých hodinách byly nadále preferovány frontální metody, rutinní postupy a faktografické znalosti. Je evidentní snaha věnovat zvýšenou péči žákům z dětského domova a ze sociálně méně podnětného prostředí. Vzájemné sociální vztahy jsou na partnerské bázi, což se projevuje na celkovém pracovním klimatu školy.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou v souhrnu hodnoceny jako velmi dobré, ve skupině přírodovědných předmětů jako průměrné.

Škola realizuje dva rozdílné vzdělávací programy, ale od školního roku 2002/2003 dojde po konzultaci s rodičovskou veřejností a zřizovatelem k jejich sjednocení. Na 2. stupni byly zjištěny nedostatky při tvorbě učebních plánů. Dokumentace vztahující se k řízení školy vychází z dlouhodobého plánu rozvoje školy vytvořeného na období 1998 – 2002. Koncepce rozvoje na další období nebyl předložen.

Ředitelka má k dispozici řadu metodických materiálů k řízení, ale jejich uplatňování v praxi není důsledné. Kompetence jsou soustředěny na ředitelku a její zástupkyni, v malé míře pak na širší vedení školy. Není zajištěn rozsáhlejší podíl učitelů na řídicím procesu a je omezena jejich vzájemná kooperace. Škola jako celek funguje, ale není zřetelný další koncepční záměr. Ředitelka se ve své práci orientuje hlavně na řešení konkrétních aktuálních úkolů.

Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako průměrné.

Při srovnání se zjištěními a závěry ČŠI, uvedenými v inspekční zprávě čj. 142 394/98 – 011141 z orientační inspekce konané 30. září 1998 bylo konstatováno:

1. Byla zpracována dlouhodobá koncepce realizace učebních plánů, ale pouze do roku 2002 bez další návaznosti a se závažnými chybami.
2. Plán akcí školy byl vytvořen, je pestrý a odpovídá podmínkám a potřebám zařízení.
3. Kontrolní činnost zahrnuje všechny oblasti, ale nejsou zřejmé její výsledky, analýza a opatření k nápravě nedostatků.
4. Škola využívá standardizované i vlastními pracovníky vytvořené testy a kontrolní práce k prověřování vědomostí, dovedností a schopností žáků, jejich analýza a další využití nebylo dokladováno.
5. Kompetence nejužšího okruhu vedoucích pracovníků byly stanoveny, ale zapojení dalších pracovníků je nevýrazné.
6. Pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají, ale jejich zájem je spíše soustředěn na jednotlivé akce.

7. Spolupráce s pracovníky Dětského domova v Čeladné je na velmi dobré úrovni. Funguje systém vzájemných hospitací a předávání potřebných informací. Problémy jsou řešeny neprodleně.

Kontrola čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu prokázala efektivní vynakládání jednotlivých položek vzhledem k jejich účelu a použití, potřebám a cílům naplňování realizovaných vzdělávacích program. Způsob vedení ekonomické a personální dokumentace je funkční, drobné nedostatky byly odstraněny v průběhu inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Crhonek
Členové týmu	Mgr. Věra Dufková
	Mgr. Magda Trávníčková
	Doc. Zdeněk Novotný, CSc.
Další zaměstnanci ČŠI	Oldřiška Křenková Ludmila Kubicová	

V Novém Jičíně dne 8. července 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:1. srpna 2002.....

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Zdenka Přadková

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy Krajský úřad Moravskoslezského kraje Odbor školství, mládeže a sportu 28. října 117 702 18 Ostrava 2	8. srpna 2002	144322/02 – 5177
Zřizovatel Obec Čeladná 739 12 Čeladná 260	8. srpna 2002	144321/02 – 5177
Rada školy není ustanovena	-----	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány